
STYRESAK 21/25

ORIENTERINGER FRA DRIFTEN

Går til

Styrets medlemmer

Styremøte

29. april 2025

Saksbehandler

Avdelingsledere/-ansvarlige m.fl., Gro Eikeland

Saksfremlegg

Under følger orienteringer fra driften i form av punkter samlet under overskriftene fra siste museumsmelding samt våre egne punkter «forretning» og «organisasjonsutvikling»:

Solid kunnskapsproduksjon

- Ny versjon av Primus (Primus 10) er tatt i bruk. Intern opplæring er gitt til alle som har behov for det. Den nye versjonen har enklere brukergrensesnitt og bedre søkefunksjon. Men enkelte startvansker siden programvaren er ny.
- Gjennom Forskernettverk Agder planlegges det for at det årlige Agderseminaret skal arrangeres i tilknytning til Mandal museum til høsten.
- Konservator med militærhistorie som ekspertfelt arbeider med tekst og bilder til kommende formidling i Haubitsanlegget på Odderøya og i museumsbunkeren på Kanonmuseet.
- Den tospråklige publikasjonen Historiske forsvarsverk – batterier og bunkere på Odderøya og i Kristiansands nærhet, skrevet av konservator Endre Wrånes, lanseres 8. mai: <https://www.vestagdermuseet.no/batterier-og-bunkere-historiske-forsvarsverk-odderoya-og-kristiansand/>.
- Hestmandens konservator jobber med ferdigstilling av fagartikkel.

- Tingvatn fornminnepark er nå ferdig med det redaksjonelle arbeidet med booken «Crafting power - The Snartemo Finds in Theory and Practice, ledet av redaktør Frans-Arne H. Stylegar. Booken publiseres 23.mai på Tingvatn fornminnepark.
- Tingvatn fornminnepark har samarbeidet med håndverkere om heftet «Snartemo V – Brikkevevd kulturarv fra folkevandringstid, heftet publiseres 25.mai på museet.
- Flekkefjord Museum: Forskning – Sommerutstilling «Forglemmegei – Kvinner fra Flekkefjord».
- Flekkefjord Museum: Produksjon av et museumshefte som supplement til utstilling «Forglemmegei – Kvinner fra Flekkefjord» på Norsk.
- Flekkefjord Museum: Produksjon av et museumshefte som supplement til utstilling «Forglemmegei – Kvinner fra Flekkefjord» på Engelsk.
- Flekkefjord Museum: Produksjon av et museumshefte som supplement til utstilling «Forglemmegei – Kvinner fra Flekkefjord» på Ukrainsk.
- Flekkefjord Museum: Forskning – Stig Bagge «Mannen som vil drukne Amsterdam – 1500-1541».

Relevant formidling

- Det er nå lettere å finne fram til Vest-Agder-museet i DigitaltMuseum. To nye utstillinger er laget her.
- Fagseksjonen står bak arrangementet «Museum, arkiv og demokratiet: Seks innlegg på 60 minutter» som del av Demokratiuka i Kristiansand.
- Vest-Agder-museets vandreutstilling «Det snakker vi ikke om! Familiehemmeligheter» er montert på Falstadsenteret i Trøndelag og åpnes der 8. mai.
- Utstillingskatalogen til «Det snakker vi ikke om!» er utsolgt, og boka er lagt ut som gratis, nedlastbar fil på Vest-Agder-museets nettsider.
- Formidlergruppa i museet samarbeider om et felles initiativ, «Barnas museumsreise», som skal legge til rette for gode aktiviteter for barn på museene våre i sommer og få barnefamilier til å besøke flere av avdelingene.
- Planen for fylkeskommunens DKS-tilbud for skoleåret 2025–2026 begynner å bli klar. Det ligger an til at Vest-Agder-museet får antatt ni opplegg gjennom ordningen.
- Fagseksjonen arrangerer den populære foredragsrekken Historier i et museum i Odderøya museumshavn hver siste torsdag i måneden.
- Fagseksjonens konservatorer har holdt flere foredrag knyttet til sine ekspertfelt: om Hestmandens historie (ARKIVET freds- og menneskerettighetscenter og

Kristiansand orlogsforening), om malerisamlingen på Gimle gård (Torsdagskringla, Vågsbygd bibliotek), om formidling av samferdsels- og jernbanehistorie (Nasjonalt nettverk for museumsbaner) og om bevegelsehemmedes historie i Norge (webinar for Slekt &Data).

- Konservator med ansvar for krigsseilerhistorie har blitt intervjuet av internasjonal presse i forbindelse med Frigjøringskonvoien, blant annet i BBC, amerikanske The Norwegian American og skotske The Herald.
- Fagseksjonsleder har hatt en kronikk i Forskning.no om den akademiske friheten og en kontroversiell antisemittismedefinisjon.
- Hestmanden jobber med undervisningsopplegg på engelsk som skal benyttes på kommende tokt.
- Hestmanden planlegger undervisning i Storbritannia for barne- og ungdomsskoler.
- Mandal museum har markerer Frigjøringsjubileet 1945-2025 gjennom året. Så langt har vi produsert utstillingsmodulen «Frigjøringsjubileet 1945-2025 – fangenskapets ringvirkninger» i den lokalhistoriske utstillinga i Andorsengården. Vi har utvikla skoleopplegget «Krigen i Mandal» for 9. klassinger, med omvisning i tyske installasjoner på Uranienborg og fortelling og oppgaver i Andorsengården, hvor blant annet nettstedene fanger.no og krigsseilerregisteret.no har blitt benytta. Over 200 elever deltok. Mandal museum gjennomført historiekveld på Ballastbrygga industrihistoriske senter med foredragsholder Nils Reidar Christensen som fortalte om «Risøbank under krigen».
- Mandal museum har hatt historiekveld på Ballastbrygga industrihistoriske senter i forkant av 8. mars, hvor konservator Birgitte Sørensen holdt foredraget «Kvinner i industribyen Mandal».
- Peter Klemsdal fra Marna Motor AS har hatt foredrag om Mandals motorfabrikk på historiekveld på Ballastbrygga industrihistoriske senter.
- Mandal museum har gjennomført fagdag i historie for seks vg3-klasser ved Mandal videregående skole. Alle klassene gjennomførte seks pedagogiske opplegg i og rundt museet. De besøkte to utstillinger i Andorsengården, utstillinga på Ballastbrygga, fikk omvisning i militære anlegg rundt Uranienborg og jobba med oppgaver knytta til minnesmerker og skulpturer i byrommet. Museumsformidler og avdelingsleder ved Sjølingstad Uldvarefabrik hadde ansvar for hvert sitt opplegg.
- Mandal museum har hatt omvisning med Cruise Sørlandets guider på Ballastbrygga industrihistoriske senter.
- Museumspedagog ved Mandal museum har hatt tilpassa opplegg i Andorsengården og på Vigeland hus for elever fra linja «Hverdagslivstrening» ved Mandal

videregående skole. Tresnitt produsert av gruppa ble utstilt på Vigeland hus etter opplegget.

- Konservator ved Mandal museum holdt foredrag om påsketradisjoner på Vigeland hus før påske.
- Mandal museum hadde påskeåpent på Vigeland hus i palmehelga. Det var omvisninger, grafikkverksted og påskeskattejakt.
- Tingvatn fornminnepark har gjennomført skoleopplegg i regi av prosjektet «Fremtid for fortid», hvor nærmere 1000 elever i regionen ble kjent med folkevandringstid.
- I regi av prosjektet «Fremtid for fortid» ble fagdag for reiselivsnæring arrangert på Tingvatn fornminnepark.
- Tingvatn fornminnepark ved Samuel Høiland har formidlet om Snartemo-funnene på Arkeologikafe, arrangert av Kulturarv i Agder/ Agder FK.
- Flekkefjord Museum: Produksjon av årets DKS utstilling «Barnas Tatjana» i lag med 4.klassen i Flekkefjords grunnskoler – 7.2.-22.2. 125 innslag fra alle elevene i 4. klassen i Flekkefjordsskolene.
- Flekkefjord Museum: Produksjon av årets Sommerutstilling «Forglemmegei: Kvinner fra Flekkefjord» 8.3.-10.10.
- Flekkefjord Museum: Sommerutstilling «Forglemmegei» med utstillingstekst på Norsk, Engelsk og Ukrainsk
- Flekkefjord Museum: Åpning av Sommerutstilling «Forglemmegei: Kvinner fra Flekkefjord» 8.3.
- Flekkefjord Museum: Sommerutstilling – skoleklasser fra 2.-10. trinn
- Flekkefjord Museum: Sommerutstilling – Flekkefjord Voksenopplæring
- Flekkefjord Museum: Foredragsserie «Forglemmegei: Kvinner fra Flekkefjord» 11 foredrag om kvinner fra Flekkefjord
- Flekkefjord Museum: Foredrag 1: Åpning 8.3.
- Flekkefjord Museum: Foredrag 2: Guri Øvstefjellså, Flekkefjords Siste Henrettelse, 1754. 1.4.
- Flekkefjord Museum: Foredrag 3: Ingeborg «los» Osmundsdatter m/ Norsk Fyrforening 8.4.
- Flekkefjord Museum: Foredrag 4: Magdalene Buchholm «Nordens Sappho» m/ Annja Smaaskjær 29.4.
- Flekkefjord Museum: Andre Foredrag – Holocaust i Agder 27.1.
- Flekkefjord Museum: Andre Foredrag – Min Fars Kamp m/ Jan Jørg Tomstad 11.3.
- Flekkefjord Museum: Andre Foredrag – Stig Bagge, Mannen som vil Drukne

Amsterdam (1541) Årsmøte, Flekkefjord Historielag 13.3.

- Flekkefjord Museum: Andre Foredrag – Tyske Soldater i Rus m/ Flekkefjords Krigshistoriskeforeningen 1940-1945
- Flekkefjord Museum: Andre Foredrag – m/ Flekkefjord Historielag 24.3.
- Flekkefjord Museum: Andre Foredrag – Arbeiderbevegelsen i Flekkefjord v/ Utdanningsforbundet 4.4.
- Flekkefjord Museum: Andre Foredrag – Reker fra Mong m/ Flekkefjord Historielag 7.4.
- Flekkefjord Museum: Andre Foredrag – m/ Flekkefjord Historielag 24.4.
- Flekkefjord Museum: Byvandring etter bestilling, voksne grupper
- Flekkefjord Museum: Byvandring etter bestilling, elever
- Flekkefjord Museum: vår formidling – med foredragsserie, byvandring og presentasjoner, samt utstilling har vært meget godt brukt i perioden januar-april med nærmere 2.000 brukere.

Helhetlig samlingsutvikling

- Så langt har det kommet 429 nye oppføringer i Primus i 2025.
- Fotoarkivar har klargjort og sendt AV-materiale til Nasjonalbiblioteket for digitalisering og deponering.
- Gjenstandskonservator har hentet tilbake langleiker som har vært utlånt til Setesdalsmuseet.
- Båter er flyttet fra Lista til nytt magasin.
- Det arbeides for tida med gjennomgang og oppdatering av rutiner for samlingsforvaltning, blant annet når det gjelder håndtering av farlige gjenstander og rutiner for innlån.
- Tre registratorer er ansatt i prosjektstillinger, med oppstart i april–mai. Deres innsats skal bidra til å redusere etterslepet på registreringer i Primus.
- Teknisk konservator i Vest-Agder-museet har gjort UV- og LUX-målinger i malerisalene på Mandal museum før og etter installasjon av varevinduer med UV-glass. Målingene viser tilfredsstillende UV-nivåer, men noe høy LUX enkelte steder. Det utredes løsninger for dette.
- Hestmanden har blitt ryddet for uregistrerte gjenstander, som nå vil bli håndtert av stedlig konservator.

Trygg ivaretagelse

- Gjenstandskonservator skal gå i gang med et omfattende prosjekt når det gjelder vedlikehold av diverse ovner ved Flekkefjord museum.
- Gjenstandskonservator har bistått avd. Hestmanden med søknad om utførelse av gjenstander i forbindelse med seilas, samt bistand ved plassering av gjenstander i utstilling om bord.
- Det har blitt identifisert et fukt- og muggproblem i fellesmagasin på Lista. Tiltaksplan er iverksatt i samarbeid med BHT og fylkeskommunen.
- Stedlig konservator ved Kristiansand museum har innhentet faglige innspill fra eksterne miljøer med tanke på den pågående rekonstruksjon av taket i årestua på Setesdalstunet etter hærverket, der én problemstilling går på om det nye treverket i taket inne i årestua skal sotes eller ikke.
- Setesdalsbanen: God uttelling på søknader til Norsk Jernbanemuseum: 2 millioner kr. til ny hall, 500 000 kroner til kjele lok 6 og 100 000 kroner til start restaurering av «Lillebu».
- Setesdalsbanen: Nytt låssystem, Clique Remote, tatt i bruk. Systemet er nå tatt i bruk ved flere av museets avdelinger og gir mulighet til delt tilgang med felles nøkler.
- Hestmanden holder på å slutføre pågående prosjekter for at skipet skal bli seilingsklart til sesongen 2025.
- Hestmanden har utført mange tunge vedlikeholds- og oppgraderingsprosjekter gjennom vinteren for å øke sikkerheten om bord.
- Hestmanden har ferdigstilt tre nye lugarer som har blitt bygget opp på korrekt antikvarisk vis.
- Mandal museum har fått installert 19 varevinduer i Andorsengårdens hovedhus. Vinduene har UV-filer i glassene og skjermer derfor gjenstander for UV-stråling samtidig som de bidrar til et mer stabilt klima i rommene.
- Flekkefjord Museum: Lydmåling/Akustikkutredning i Utstillingssalen (2. etasje)
- Flekkefjord Museum: Christopher Beers Hus – Befaring, Temperatur og Fuktighet
- Flekkefjord Museum: MS Solstrand – Reparasjoner og Vedlikehold
- Flekkefjord Museum: MS Solstrand – Masten må erstattes (April)
- Flekkefjord Museum: Flekkefjords Brannbiler m/ Flekkefjord Brannbilklubb og Flekkefjord Kommune.
- Flekkefjord Museum: Lekkasje i Sjøbuene er tettet.

Aktiv samhandling

- Samlingsforvalter har deltatt på webinar om reorganisering og rydding av samlinger og magasiner.
- Arrangementet under Demokratiuka (6. mai) skjer i et samarbeid med Aust-Agder museum og arkiv, avd. KUBEN og Arkivsenter Sør.
- Brannøvelser er gjennomført ved nytt magasin i samarbeid med Kristiansandsregionen brann og redning.
- Det arbeides med en søknad til Cultiva om tjenstedesign knyttet til utviklingen av det nye museet på Odderøya. Prosjektet er et samarbeid med PwC og bygger videre på resultater fra Kunstsilos arbeid med medvirkning overfor barn og unge.
- I samarbeidsprosjektet «Tilgjengelighet for blinde og svaksynte i museer» mellom formidlerne i AAma, Kunstsilo og Vest-Agder-museet har det vært gjennomført befaringer med en brukergruppe fra Blindeforbundet. Prosjektet går nå over i rapportskrivingsfase, i regi av Blindeforbundet i Agder.
- Fagseksjonen har hatt to bachelorstudenter i historie ved UiA i praksis i emnet «Humanister i praksis», tre uker i mars. Studentene arbeidet bredt i museet og spesielt med fotosamlingen fra Gimle gård.
- Vest-Agder-museet og Aust-Agder museum og arkiv har fordelt årets prosjektmidler til museer og andre kulturhistoriske aktører utenfor konsolidert struktur. Totalt 16 prosjekter har fått innvilget støtte: Prosjektmidler 2025 – tildeling til aktører innen det kulturhistoriske feltet i Agder - Vest-Agder-museet.
- Hestmanden har en stor gruppe frivillige som har gjort en formidabel innsats for å gjøre skipet klart til årets seilas til Shetland og UK.
- Hestmandens avdelingsleder og konservator har deltatt på Hestmandens venneforenings årsmøte i mars.
- Mandal museum samarbeider med Lindesnesbibliotekene om arrangementet «Hvorfor skriver vi fortsatt bøker om andre verdenskrig?» Arrangementet er en del av kommunen og museets markering av Frigjøringsjubileet, og konservator ved Mandal museum leda samtale med tre forfattere.
- Mandal museum og Sjølingstad Uldvarefabrik har hatt praksisstudent fra UiAs studie «Visuell kunst og formidling». I Mandal har han blant annet deltatt i planlegging og gjennomføring av pedagogiske opplegg og utstillinger.
- Mandal museum bidradd med fortellerstemme til Risøbank IKS sin neste film om Salvesenfamilien og Risøbanks historie. Innspillinga ble gjort på Minne kultursenter.
- Mandal museum samarbeider med Mandals Trebåt og Motorforening (MTM) om

tilbudene på og rundt Ballastbrygga industrihistoriske senter, som MTMs «Port of slow motion»-prosjekt støtta av Agder fylkeskommune.

- Museumspedagog ved Mandal museum ble invitert til «Kvinner kan», et treffsted for minoritetskvinner i regi av Norsk folkehjelp for å fortelle om krigsutbruddet i 1940 og krigens konsekvenser på kort og lang sikt.
- Tingvatn fornminnepark har samarbeidet om filmproduksjon med Landmark film AS, hvor museet sin rolle har vært å koordinere frivillige, bidra med innhold og faglig kvalitetskontroll og sette opp sener som handler om 1933 Snartemo og folkevandringstid.
- Flekkefjord Museum: Flekkefjord Historielag, Årsmøte, og møter hver måned
- Flekkefjord Museum: Flekkefjord Pensjonistforening – Årsmøte og møter 2. hver uke
- Flekkefjord Museum: Flekkefjord Revmatikerforening – Årsmøte og møter hver uke
- Flekkefjord Museum: Aktiviteter for Ukrainske Flyktninger – Hver uke
- Flekkefjord Museum: Hollenderbyens Dannende Duer, amatør damekor – Årsmøte og Øvelseslokale
- Flekkefjord Museum: Klassisk Flekkefjord – Årsmøte 28.1.
- Flekkefjord Museum: Flekkefjord Brannbilklubb – Ivaretakelse av brannbil og brannvernustyr
- Flekkefjord Museum: Dugnad knyttet til Håndverksted – 10 timer/uke, hver uke.
- Flekkefjord Museum: Aktiv samhandling og samarbeid med div. grupper skaper mye liv, velvilje og aktivitet i museets lokaler med ca. 1.500 brukere i perioden januar-april.

Forretning

- Mange av museene melder om gode besøkstall i påsken. Det har vært høyt aktivitetsnivå og mange omtaler i pressen om påsketilbudet.
- Markedsføringstiltakene for sommeren begynner å lande. Det blir en miks av digital annonsering og brosjyrer og kart. Hoveddelen av markedsbudsjettet går til Visit Sørlandet, der vi blant annet er med på årets sommerkampanje sammen med 8 andre av de største reiselivsaktørene på Sørlandet.
- Hestmanden ruster opp museumsbutikken for å ha et tilbud til britiske kunder.
- Flekkefjord Museum: Media: 10 artikler i Avisen Agder (1 artikkel annenhver uke)
- Flekkefjord Museum: Media: 2 intervju på NRK Sørlandet, morgensending
- Flekkefjord Museum: Håndverksted – Gratis kulturhistoriske aktiviteter: Etter skole

tilbud - Tirsdag og Torsdag fra 14-17. Hver uke ut Mai.

- Flekkefjord Museum: Håndverksted – Gratis kulturhistoriske aktiviteter: Lørdager fra 12-14
- Flekkefjord Museum: Håndverksted – Gratis kulturhistoriske aktiviteter: Vinter og Påskeferie fra 12-14
- Flekkefjord Museum: Håndverksted – Våre gratis kulturhistoriske aktiviteter har vært meget populære, med ca. 1.400 deltakere i perioden januar-april.
- Flekkefjord Museum: Egen inntjening – Sommerutstilling – 40.000 kr. i sponsormidler fra Sparebanken Sør for produksjon av Sommerutstilling
- Flekkefjord Museum: Egen inntjening – Billett, Utstillingsheftet og boksalg går veldig bra med 24.000 kr. i salg i perioden januar-april.
- Flekkefjord Museum har per 14.4. 2025 hatt 4.400 unike besøk, og over 5.000 deltakere i div. aktiviteter (1 eller flere aktiviteter per besøk.)
- Flekkefjord Museums sommerutstilling «Forglemmegei» er museets desidert mest besøkt utstilling etter 1,5 måneder – med unntak av Barnas Juleutstilling

Organisasjonsutvikling

- Etablering av team for samhandling mellom fagseksjonen og avdelingene, med månedlig digitalt møte og fortløpende kommunikasjon i Teams.
- Innføring av ny rutine for igangsetting av prosjekter er i gang.
- Hans Petter Furuborg trer inn i rollen som driftsbestyrer (på deltid). Behovet for assisterende driftsbestyrer vil bli vurdert senere.
- På Lista museum er det ansatt ny museumshåndverker.

Forslag til vedtak

Styret tar saken til orientering.